

26 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. I. van Delft-Duivesteijn, advocaat te Hengelo,

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer pastoor van de [parochie] te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 april 2013. Op 8 mei 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 2 juli 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Delft, voornoemd. Mr. van Delft heeft ter zitting pleitnotities overgelegd en voorgelezen.

Namens het Bisdom 's-Hertogenbosch is verschenen [naam], kanselier.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in de periode van ongeveer 1960 tot 1963 meermalen seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was Pastoor van de [parochie] te [plaats]. Klager was misdienaar.

Aangeklaagde stond als pastoor in hoog aanzien. Hij kwam als huisvriend regelmatig over de vloer bij het gezin van klager. Volgens aangeklaagde deed klager altijd wel iets verkeerd. Klager moest dan met aangeklaagde mee. Ook kwam het voor dat aangeklaagde klager uit de klas haalde, onder het mom dat hij moest assisteren bij de voorbereidingen van een extra mis. Aangeklaagde nam klager mee naar de sacristie, de pastorie, het parochiehuis of het verkennershuis. Klager diende dan op de grond op zijn buik te gaan liggen. Klager kon niet zien wat aangeklaagde deed. Aangeklaagde draaide, terwijl hij op klagers rug of billen zat, de arm van klager hardhandig op zijn rug, zodat klager zich niet kon bewegen. Klager voelde iets

hards op zijn rug en hoorde ritselen achter zich, maar kon toen niet duiden wat aangeklaagde aan het doen was. Soms moest klager daarna bij aangeklaagde op schoot (op zijn slip) zitten en dan streefde aangeklaagde hem over zijn blote benen. Klager droeg een korte broek. Klager voelde zich niet op zijn gemak. Na afloop kreeg klager geld uit de collecteschaal of cadeautjes. De seksuele lading van de handelingen van aangeklaagde realiseerde klager zich pas later, toen hij zijn verhaal op 14-jarige leeftijd deed aan de zedenpolitie. Het misbruik is ongeveer twintig maal voorgekomen.

2.2. Klager heeft veel last ondervonden van het misbruik. Klager heeft moeite met gezag en ook in de relationele sfeer ondervindt klager problemen. Klager is niet meer in staat om te werken en is afgekeurd.

2.3. Klager wenst erkenning van het leed dat hem is aangedaan en erkenning van de moed die nodig is om zijn misbruikgeschiedenis ter kennis te brengen van de Klachtencommissie. Voor klager is het belangrijk dat het Bisdom spijt betuigt en verontschuldigen aanbiedt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitvoerig archiefonderzoek is gedaan naar aangeklaagde. Hoewel het onderzoek geen directe informatie over seksueel misbruik heeft opgeleverd is wel gebleken dat aangeklaagde plotsklaps uit de parochie is betrokken. De Bisschop vermeldt dat dit enerzijds te maken zal hebben gehad met zijn gezondheid (hartaanvallen: hij is ook kort na zijn vertrek overleden) doch dat anderzijds in een stafverslag van eind [jaartal] wordt gesproken over: "Kwestie [pastoor] te [plaats]: moet ontslag nemen zonder ruchtbaarheid".

Bij het Meldpunt en bij de Commissie Deetman zijn meerdere klachten en meldingen tegen aangeklaagde bekend. In samenhang met de verdachte omstandigheden rond het vertrek van aangeklaagde acht de Bisschop het waarheidsgehalte van de klacht evident. De Bisschop geeft dan ook aan dat hij zich zal conformeren aan het advies van de Klachtencommissie. Medeleven en excuses zijn hier op zijn plaats.

Ter zitting heeft kanselier [naam] nog aangevuld dat hij en de Bisschop vervuld zijn van gevoelens van afschuw en schaamte over hetgeen klager is aangedaan. Namens het Bisdom biedt kanselier [naam] nogmaals excuses aan en spreekt hij zijn waardering uit voor de moed van klager om met zijn verhaal naar buiten te treden. Kanselier [naam] bevestigt dat het Bisdom erkent dat de door klager geschetste feiten vallen onder de reikwijdte van de Procedure.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie is van oordeel dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

Daarbij neemt de Klachtencommissie aan, dat het op de rug of billen van klager zitten aangeklaagde seksueel opwond, evenals het strelen van de blote benen van klager terwijl die

op zijn schoot zat, hetgeen betekent dat klager daarmee seksuele handelingen van aangeklaagde moest ondergaan.

Ook het Bisdom heeft het standpunt ingenomen dat de door klager gestelde feiten onder de reikwijdte van de Procedure vallen.

4.3. Er zijn ongeveer tweeënvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende een periode van ongeveer vier jaar, ongeveer twintig maal, seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Het misbruik bestond uit het door aangeklaagde bovenop de rug/de billen van klager zitten en voorts het door aangeklaagde strelen van de blote bovenbenen van klager, waarbij beide gedragingen bij aangeklaagde seksuele opwinding veroorzaakten.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de geground verklaarde klachten van de heer [naam] (2011T370), de heer [naam] (2012T755(1)) en de heer [naam] (2012T630), neef van klager. Ook zij verklaren over seksueel misbruik door aangeklaagde, op soortgelijke wijze gepleegd.

Voorts hebben de Bisschop en kanselier [naam] verklaard geen enkele reden te hebben om te twifelen aan het waarheidsgehalte van de gebeurtenissen zoals door klager geschetst. Er was sprake van overplaatsingen van aangeklaagde; aangeklaagde was een man met problemen.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegroundverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

Zowel in de reactie op het klaagschrift als ter zitting hebben de bisschop en kanselier Peters hun spijt betuigd en hun oprechte verontschuldigen aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan.

4.6. Klager heeft niet om een financiële vergoeding verzocht. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegroundverklaring van de klacht door de Bisschop, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht geground te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 juli 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.